

3. Кульчицька О. І. Особливості художньої обдарованості / О. І. Кульчицька // Обдарована дитина. – 2005. – № 4. – С. 2-5.

4. Рудницька О. П. Формування музичного сприйняття в системі розвитку педагогічної культури майбутнього вчителя музики : дис. доктора пед. наук: спец. 13.00.01. / О. П. Рудницька. – К., 1994. – 431 с.

5. Щербо А. Б. Формирование у младших школьников способностей к художественно-эстетической деятельности: дисс. докт.пед.наук: спец. 13.00.01. «Формирование у младших школьников способностей к художественно-эстетической деятельности» / А. Б. Щербо. – Винница, 1983. – 370.

Нагорняк С.В.

здобувач,

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПРАВО» ТА МЕТОДИКА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

Формування високого рівня правосвідомості нині стає центральною ідеєю всієї юридичної освіти, оскільки від якісного вирішення даної задачі наряду залежить професійний рівень випускника: його компетентність, практична готовність до майбутньої професійної діяльності, стійкість до професійної деформації тощо. Юрист, котрий володіє розвинутою правосвідомістю, здатен стати активним носієм правової культури, ідей демократії та справедливості, успішно приймати участь у вирішенні проблем закріплення законності, підвищення правової культури та правовідомості населення.

Результати констатувального експерименту нашого дослідження свідчать про те, що для формування правосвідомості майбутніх юристів необхідна розробка нових педагогічних моделей, форм, методів і умов.

Сучасна педагогіка педагогічні умови визначає як структурну оболонку педагогічних технологій або педагогічних моделей, за допомогою яких реалізуються компоненти технології [1, с. 452].

Для нашого дослідження особливий інтерес мають праці педагогів-дослідників, які займалися пошуком і розробкою нових педагогічних підходів до формування правосвідомості студентів. Теоретико-методичні основи формування та дослідження педагогічних умов формування правосвідомості молоді розглядали в своїх працях Я. Бобилев, С. Борисов, Л. Гриценко, С. Рашидов, Я. Кічук, А. Романкевич, Д. Коваленко, О. Кобець, Н. Коваленко та ін.

Аналіз результатів досліджень, проведених В. Борисовим і С. Рашидовим, свідчить про те, що значна частина української молоді має низький рівень правосвідомості і не досить глибокі знання законодавчої бази [2; 4].

Для нашого дослідження цікавими є підходи В. Борисова до вивчення національної свідомості самосвідомості студентської молоді [2]. Тому ми виходимо з положення, що правосвідомість, як і національну свідомість слід визначати як специфічне явище, що має власні риси й оригінальну внутрішню структуру.

Ми погоджуємося з думкою Я. Кічука, що для результативного формування високого рівня правосвідомості студентів є сукупність соціально-педагогічних умов. Науковець у своїх працях зауважує, що реалізація педагогічних умов направлена на забезпечення організаційно-педагогічного та психолого-педагогічного супроводу професійної підготовки майбутніх фахівців; удосконалення системи професійної підготовки в умовах профільного навчання; визначення форм і методів інформаційної підтримки процесу формування готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності [3, с. 19].

Я. Кічук визначає такі педагогічні умови:

- збагачення духовності студентів шляхом стимулювання ціннісно-правової мотивації навчання та громадсько-педагогічної діяльності;
- усвідомлення особистістю цінностей права на рівні переконань через включення у діяльність, спрямовану на розв'язання соціально і професійно значущих правових регіональних проблем;
- організація позитивного спілкування правознавчої спрямованості в підсистемах «студент – студент», «студент – вузівський викладач», «студент – шкільний педагог», «студент – учень», орієнтація на саморозвиток майбутнього вчителя у процесі виховання його соціально-правової відповідальності [3, с. 17].

У своїй моделі формування правосвідомості А. Романкевич визначає такі педагогічні умови:

1. Наявність обов'язкових дисциплін «Правознавство», «Конституційне право» тощо.
2. Організація громадської діяльності, що передбачає участь студентів у різних видах діяльності, створення умов для громадянської самореалізації, гнучку організацію навчально-виховного процесу, орієнтацію на більш високий рівень загальнокультурної, гуманітарної та професійної підготовки майбутніх фахівців.
3. Студентське самоуправління як інститут громадської спільноти. Реалізація самоуправління студентами виражається в тому, що вони приймають участь у розробці та реалізації локальних нормативних актів навчального закладу, вносять пропозиції щодо покращення навчально-виховного процесу, щодо навчання окремих студентів тощо.
4. Включення в план роботи вихователя групи лекцій, бесід, круглих столів на правові теми.

5. Створення позитивної мотивації до вивчення права у студентів. З цією метою можна використовувати позитивний приклад, допомогу в реалізації своїх прав тощо [5, с. 142-143].

На нашу думку, виділені педагогічні умови є неповними, так як вони не передбачають використання інформаційно-комунікаційних технологій, що є досить актуальними нині. Також у перерахованих вище педагогічних умовах відсутня умова, що передбачала б елементи самостійності. Адже подальше формування професійних якостей майбутнього юриста багато в чому залежить від його прагнення до самостійного зросту. Ми погоджуємося з думкою Я. Бобилева, С. Борисова, Л. Гриценко, що програма правової підготовки студентів повинна включати самостійну роботу. Задача викладача скоординувати самостійну підготовку молодого фахівця відповідно до професійних ідеалів, що в подальшому стане основою правового самовиховання [1, с. 452].

Для нашого дослідження важливими є структурні компоненти правосвідомості майбутніх юристів, саме: когнітивний (правові знання; правові оцінки; правові погляди, переконання, уявлення); правостворюючий (ціннісне ставлення до законодавства; емоційне ставлення до права та правових явищ; усвідомлення необхідності соціально-правової діяльності); поведінковий (мотиви правової поведінки; правові звички, традиції, установки; готовність до правомірних дій). Педагогічні умови повинні охоплювати кожен із визначених нами показників; мати системний характер; базуватися на принципі партнерства між студентами та викладачами й комплексного використання різних методів організації навчально-виховного процесу.

Формування правосвідомості – це складний соціально-правовий процес, який включає в себе усвідомлення, осмислення норм права й пов'язаних із ним явищ; формування на цій основі правових ідей, концепцій, уявлень; вираження правових почуттів та емоцій.

Зауважимо, що педагогічні умови формування правосвідомості студентів повинні забезпечувати отримання ними правових знань і вмінь, формування спрямованості студентів до правового самовиховання.

Таким чином, аналіз сутності та функцій правосвідомості, шляхів його формування в процесі професійної підготовки студентів у коледжі за визначеними вище компонентами дозволив нам виділити такі педагогічні умови:

1. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у право-вому вихованні студентської молоді.

2. Становлення активності правової позиції студентів у процесі педагогічного коучингу.

3. Залучення студентів до самостійного вирішення правових проблем у процесі організації громадської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Бобылева Я. В. Педагогические условия формирования правовой культуры будущих учителей / Я. Бобылева, С. Борисова, Л. Гриценко. Педагогические условия формирования правовой культуры будущих учителей // Молодой ученый. – 2014. – № 17. – С. 452-454.
2. Борисов В. В. Теоретико-методологічні засади формування національної самосвідомості учнівської та студентської молоді: автореф. дис. доктора пед. наук. – Тернопіль, 2006. – 40 с.
3. Кічук Я.В. Соціально-педагогічні умови формування правосвідомості майбутніх учителів у педагогічних коледжах: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Я.В. Кічук; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського. – Одеса, 2002. – 22 с.
4. Рашидов С. Ф. Воспитание у студенческой молодёжи ценностей гражданского общества: проблема теоретической концептуализации / Сейфулла Фейзуллаевич Рашидов – Луганск: Ноулидж, 2012. – 271 с.
5. Романкевич А. В. Модель формирования правового сознания студенческой молодёжи педагогических университетов / Романкевич Анна Вадимовна // Духовність особистості: методологія, теорія і практика збірник наукових праць. – Вып. № 3 (56). – Луганск: Изд-во ВНУ им. В. Даля, 2013. – С. 137-146.

Самофал А.С.

студентка,

*Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка*

Самофал А.О.

вихователь,

*Глухівська загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів
імені М.І. Жужоми*

Науковий керівник: Шерудило А.В.

*кандидат педагогічних наук, старший викладач,
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка*

ВИХОВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДІТЕЙ В ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

Шлях розвитку сучасної системи освіти в Україні – це шлях оновлення та стратегічної переорієнтації. Новими освітніми пріоритетами стають виховання відповідальності, творчої особистості, що усвідомлює потребу в розвитку своїх здібностей і має бажання і вміння вчитися і працювати; особистості, що прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни. Виховання відповідальності підростаючого покоління в процесі дозвіллевої, а не навчальної діяльності є темою малодослідженою та